

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ ПЛ. ШУПИКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
Протокол 18.12.24 № 10

Голова вченої ради
чл. кор НАМН України професор
Олександр Толстанов

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА

з вибіркової навчальної дисципліни підготовки докторів філософії (PhD) в аспірантурі
«Технології наукової творчості.
Основи академічного письма та риторики»

Галузі знань: 09 Біологія, 22 Охорона здоров'я

Спеціальності: 091 Біологія

221 Стоматологія

222 Медицина

224 Технології медичної діагностики та лікування

225 Медична та психологічна реабілітація

226 Фармація

Рівень освіти: третій (освітньо-науковий) рівень

Навчальна дисципліна за планом ОНП: «Технології наукової творчості. Основи академічного письма та риторики»

Вибіркова навчальна дисципліна

Форма навчання: очна (денна, вечірня), заочна

Тривалість навчання: 3 кредити 90 годин

Кафедра: фундаментальних дисциплін та інформатики

Київ 2024

© Національний університет охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, 2024
© Кафедра фундаментальних дисциплін та інформатики, 2024

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

№	ПІБ	вчене звання	наук. ступінь	посада
Члени проектної групи				
1	Пустовіт Світлана	професор	доктор філософських наук	професор кафедри фундаментальних дисциплін та інформатики НУОЗ України імені П.Л. Шупика.
2	Бойченко Наталія	професор	доктор філософських наук	професор кафедри фундаментальних дисциплін та інформатики НУОЗ України імені П.Л. Шупика.

РЕЦЕНЗЕНТИ

1. Краснов В.В. доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.
2. Туренко В.Е. доктор філософських наук, старший науковий співробітник філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Затверджено на навчально-методичному засіданні кафедри фундаментальних дисциплін та інформатики НУОЗ України імені П.Л. Шупика Протокол № від _____ р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма підготовки докторів філософії в аспірантурі за спеціальностями (091 Біологія; 221 Стоматологія; 222 Медицина; 224 Технології медичної діагностики та лікування; 226 Фармація, промислова фармація, 228 Педіатрія, 229 Громадське здоров'я розроблені на підставі освітньо-наукової програми (галузь знань: 09 Біологія; 22 Охорона здоров'я) за третім освітньо-науковим рівнем є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійної підготовки здобувача вищої освіти.

Сучасний стан розвитку освіти й науки вимагає від науковця не тільки володіти методологією та методикою наукової роботи, але й мати навички її раціональної та оптимальної організації. Методологія дисертаційного дослідження включає в себе питання структурування, логічної організації, засобів та методів діяльності дослідника. Дисертаційне дослідження поєднує у собі як теоретичну так і практичну складову дослідного процесу. Теоретичне дослідження з методологічної точки зору належить до вищого рівня наукового знання, оскільки розкриває та обґрунтовує більш глибокі й суттєві сторони досліджуваних явищ.

Мета навчальної дисципліни – здобуття здобувачем вищої освіти теоретичних знань та практичних умінь, навичок, оволодіння відповідними компетентностями, необхідними для науково-дослідної інноваційної діяльності, розробки її методологічних засад, продукування нових ідей та теорій, розв'язання комплексних теоретичних та практичних проблем у сфері біології та медицини, а також проведення власного наукового дослідження та підготовки до захисту дисертаційної роботи в обраній предметній області. Програма підготовки здобувачів вищої освіти містить усі основні розділи зі спеціальності й охоплює весь обсяг знань, умінь і практичних навичок.

Дисципліна за вибором **«Технології наукової творчості. Основи академічного письма та риторики»** спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти з технологіями наукової творчості й особливостями наукової методології дослідження, формування у них систематизованого комплексу знань про загальні наукові принципи, форми та методологію проведення та презентацію результатів наукового дослідження.

Включення в систему підготовки докторів філософії в аспірантурі філософсько-методологічного аналізу проблем творчості в природничих та гуманітарних науках спільно з вивченням закономірностей, етапів та механізмів творчого процесу та творчої інтуїції, сприяє зростанню методологічного рівня науковця, активізує його власну творчу діяльність, підвищує евристичні можливості філософії як науки та методології в природничих науках.

З метою кращого засвоєння здобувачами вищої освіти дисципліни, формування відповідних професійних компетентностей в програмі передбачається використання різних освітніх технологій: читання лекцій з елементами дискусії, лекцій-презентацій, проведення семінарських занять з елементами мозкових штурмів, проведення міні-конференцій, організація дискусій, написання слухачами есе, підготовка наукової промови, аналіз, редагування та коментування наукових статей та ін.

Навчальна дисципліна «Технології наукової творчості. Основи академічного письма та риторики»:

- спирається на знання, отримані слухачами при вивченні філософських, медичних, та суспільних дисциплін у ЗВО;
- закладає основи знань з філософії науки, теорії та методології наукової творчості в природничих та гуманітарних науках;
- формує філософські засади процесу логіко-методологічного аналізу при проведенні наукового дослідження та відповідний світогляд, що базується на досягненнях сучасної медичної наукової та філософської думки;
- формує філософсько-методологічну культуру аспіранта як науковця, необхідну для виконання своїх професійних обов'язків, планування та виконання наукових досліджень;
- сприяє формуванню теоретичних знань щодо наукової творчості як феномену, формування навичок використання різноманітних технологій наукової творчості в повсякденній діяльності науковця;
- формує вміння визначати основні напрями наукових досліджень в медичній галузі, виконувати їх на високому методологічному рівні, творчо підходити до всіх етапів цих досліджень, обирати валідні моделі клінічного дослідження;

- формує навички щодо використання технологій наукової творчості при проведенні клінічних досліджень, при оформленні результатів наукового дослідження у вигляді статей, рукопису дисертації;
- сприяє гуманізації медичної діяльності, втіленню сучасних етичних принципів наукової діяльності та принципів Етичного кодексу вченого України в медичну теорію та практику.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Змістові модулі:

1. Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації.
2. Творчість в природничих науках. Методологічні інновації постнекласичної науки. Аспекти творчості в доказовій медицині.
3. Творчість в гуманітарних науках. Філософія як технологія творчості. Основи академічного письма та риторики: філософські аспекти. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису дисертації.

Види навчальних занять:

1. Лекції;
2. Семінарські заняття;
3. Самостійна робота.

Лекції розкривають основні теоретико-методологічні питання предмету дисципліни.

Семінарські заняття передбачають оволодіння здобувачами вищої освіти навиками філософського аналізу та розв'язання моральних дилем у практичній діяльності науковця.

Самостійна робота оцінюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей змістовних модулів.

Оцінка успішності з дисципліни є рейтинговою, відповідає багатобальній шкалі за системою ECTS та традиційній шкалі, прийнятій в Україні.

ПЕРЕЛІК компетентностей

№ п/п	Назва
ЗК6. Загальнонаукові (філософські) компетентності	
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність оперувати фундаментальними світоглядними та теоретико-методологічними знаннями, що сприяють набуттю аналітичного та критичного наукового мислення.
2.	Здатність застосовувати філософські знання у теорії та практиці. Здатність до застосування сучасних філософських знань, законів та принципів філософії та методології науки та наукових досліджень в процесі вирішення теоретичних та практичних завдань в природничих науках.
3.	Здатність засвоювати та розвивати філософську культуру мислення, світоглядні уявлення про загальнонаукові, філософські, соціокультурні засади гуманітарного та природничого знання.
4.	Здатність здійснювати критичний аналіз філософських та наукових засад теоретичної та практичної діяльності в природничих науках в контексті цінностей сучасної науки та загальнолюдських цінностей.
5.	Здатність до самостійного підвищення філософської культури особистості дослідника.
ЗК1. Дослідницькі компетентності	
1. 6.	Здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.

2. 7.	Здатність до проєктування та здійснення комплексних досліджень на основі системного наукового світогляду з використанням основних універсальних методологічних принципів і знань.
3. 8.	Здатність чітко відокремлювати предметну область досліджень, науково обґрунтовувати та розуміти сутність, завдання та мету професійної діяльності з врахуванням здобутків сучасної філософії, філософської антропології, філософії науки, біоетики, етики біомедичних досліджень.
4. 9.	Здатність розуміти та будувати міждисциплінарні зв'язки між природничими та гуманітарними науками.
5. 10.	Здатність до формулювання власного судження та участь у дискусіях щодо основного змісту, методів, новітніх досягнень за напрямом наукового дослідження. Здатність самостійно формулювати дослідницьке питання, розробляти проєкт наукового дослідження, володіти методологією наукового дослідження.
6. 11.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність проведення наукового дослідження в природничих науках з врахуванням сучасних філософських знань, філософської антропології, філософії науки, біоетики, етики біомедичних досліджень.
7. 12.	Здатність до набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою з застосуванням сучасних світоглядних та філософських знань, термінів, філософського тезаурусу.
8. 13.	Здатність використовувати принципи та цінності біоетики під час планування та проведення наукового дослідження.
ЗК8. Особистісні компетентності	
9. 18.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність використовувати філософські знання та технології наукової творчості з метою розвитку креативних можливостей особистості вченого та наукового співтовариства, формулювання нових ідей та втілення їх в науковий проєкт.
10. 19.	Здатність до креативного мислення, формулювання нових наукових ідей і концепцій в результаті читання, дослідження, обговорення і мозкового штурму у високо спеціалізованій, присвяченій певній темі роботі академічного або професійного спрямування.
11. 20.	Здатність працювати автономно. Здатність до самоудосконалення, саморефлексії, самостійного та критичного мислення при розв'язанні наукових завдань, здійснення професійної діяльності з урахуванням здобутків сучасної філософії та філософії науки.
12. 21.	Здатність планувати та вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку.
ЗК 9. Етичні компетентності	
13. 23.	Здатність слідувати етико-правовим нормам та моральним цінностям, принципам біоетики у професійній діяльності, під час планування та проведення наукових досліджень.
14. 2.	Здатність використовувати знання філософії та методології науки та наукових досліджень, принципи біоетики, біомедичної етики під час планування та проведення наукового дослідження.
15. 3.	Здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення, аналізу та публікації результатів наукового дослідження.
16. 4.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність здійснювати теоретичну та практичну діяльність в галузі природничих наук на основі сучасної етики науки, принципів та цінностей біоетики, етики біомедичних досліджень та загальнолюдських цінностей.
17. 5.	Здатність втілювати в своїй професійній діяльності гуманістичні принципи та цінності.

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни за вибором
«ТЕХНОЛОГІЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ.
ОСНОВИ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ТА РИТОРИКИ»

Код розділу, теми	Назва розділу, теми
1.	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації.
1.1.	Історико-філософські передумови формування поняття «творчість». Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Особливості творчого процесу в постнекласичній науці. Інноваційні форми наукового пізнання та діяльності.
1.2.	Наукові технології обґрунтування проблеми наукового дослідження. Рівні, структура, класифікація та основні принципи наукового дослідження. Об'єкт і предмет наукового дослідження. Особистісне знання: принципи, роль в науковій творчості. Структура особистісних актів пізнання за М. Полані. Мистецтво та майстерність вченого.
1.3.	Методологія та методи наукового пізнання. Відмінності між методологією теоретичних та емпіричних досліджень. Наукові технології формування та обґрунтування гіпотез. Характеристика сучасного постнекласичного типу раціональності. Герменевтичний та лінгвістичний поворот. Синергетика: основні поняття. Творчість з точки зору екзистенціалізму та феноменології.
1.4.	Філософсько-методологічні засади роботи з інтернет-ресурсами. Наукові технології роботи з науковою інформацією та джерелами: філософські та етико-правові аспекти.
1.5.	Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації (М. Вартофський). Технології вибору адекватних моделей та методів дослідження. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика. Методи, які використовуються як на емпіричному рівні, так і на теоретичному: абстрагування, аналіз та синтез, індукція та дедукція моделювання та ін.
1.6.	Аналіз поняття репрезентація. Природа та роль моделей у природничих науках, в теоріях сприйняття та пізнання. Модель як репрезентація майбутньої практики та опанованих форм людської діяльності. Моделі в гуманітарних та природничих науках. Роль моделювання в науковому дослідженні.
1.7.	Репрезентація та побудова моделей: розгляд крізь призму природи людської практики або діяльності. Соціальна взаємодія та виробництво речей як фундаментальні форми людської практики.
1.8.	Розрізнення між моделлю та теорією. Типологія моделей, в залежності від ступеню їх екзистенціальної обґрунтованості.
1.9.	Особистість вченого та навички наукової творчості. Наукова спільнота та її роль в розвитку знання.
1.10	Технології наукового дослідження в природничих науках. Особливості трансляції міждисциплінарної методології в природничу науку. Технології клінічних

	досліджень, роль плацебо. Роль інтуїції в процесі наукового пізнання та дослідження.
1.11	Технології узагальнення отриманих результатів, їх репрезентації та інтерпретації. Форми репрезентації та їх методологічне значення.
2.	Творчість в природничих науках. Методологічні інновації постнекласичної науки. Аспекти творчості в доказовій медицині.
2.1	Творчість в природничих науках: філософські аспекти. Теоретико-методологічні особливості біомедичних та клінічних досліджень.
2.2	Філософські засади та обмеження доказової медицини. Системний аналіз як загальнонауковий метод дослідження. Сучасні методи збору та узагальнення інформації та їх значення для теорії і практики в галузі біології та медицини.
2.3	Креативний потенціал міждисциплінарних стратегій дослідження постнекласичної науки (Аршинов В.И., Буданов В.Г. та ін.). Когнітивні цінності, етичні принципи та правила наукової діяльності. Втілення принципів етики та біоетики в науково-дослідну діяльність науковця в галузі природничих наук. Етичний кодекс вченого України.
2.4.	Логіка процесу наукового пізнання та дослідження, логіка репрезентації та викладення отриманих результатів.
2.5.	Евристичні методи, моделі та технології. Мобілізація підсвідомості. Розширення перспектив бачення наукових проблем та методів їх вирішення.
2.1. 3.	Евристичні методи та моделі пошуку рішення наукових завдань. Інновації в природничих науках. Відкриття та винаходи.
2.1. 4.	Наукове прогнозування, його особливості, зміст, основні види та технологія здійснення.
2.1. 5.	Філософські, соціокультурні та етико-моральні засади наукової діяльності.
2.1. 6.	Технології «мозкового штурму» та побудови комунікативного дискурсу в науковій спільноті. Алгоритми участі в наукових форумах (тренінгах, семінарах, конференціях, засіданнях вчених та дисертаційних рад): філософські, етичні, соціокультурні та методологічні аспекти.
2.1.7.	Технології збереження та розвитку когнітивних та творчих складових особистості вченого. Підвищення кваліфікації. Концепція безперервного навчання протягом всього життя. Передача знань учням. Готовність вченого до викладацької діяльності в межах своєї галузі.
2.1.8	Проблеми гуманізації науки та соціальної відповідальності вченого в Україні.
3.	Творчість в гуманітарних науках. Філософія як технологія творчості. Основи академічного письма та риторики: філософські аспекти. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису дисертації.
3.1.	Роль гуманітарних дисциплін та філософії в поглибленні світоглядно-теоретичних та методологічних засад та горизонту бачення вченим наукових проблем та метафізичних засад наукового знання.
3.1.1.	Філософія як дисципліна в системі наукових дисциплін. Філософія як технологія творчості (М. Епштейн). Філософія як духовна практика. «Філософські почуття» та їх роль в розвитку особистості та її творчого потенціалу. Філософія та мистецтво життя. Конверсія особистості.

	Філософія та розуміння процесу пізнання, метафізичного та аксіоматичного підґрунтя природничих наук. Читання філософської літератури як засада та технологія розвитку культури філософського та наукового мислення.
	Роль гуманітарних дисциплін та філософії в поглибленні світоглядно-теоретичних та методологічних засад та горизонту бачення вченим наукових проблем та метафізичних засад наукового знання.
3.1.2.	Етична та наукова експертиза наукового дослідження. Плагіат та його ознаки. Інші види порушень етики вченого. Шляхи запобігання порушення принципів наукової та академічної етики, біоетики. Етика університету.
3.1.3.	Етико-правові питання наукової публікації. Етична експертиза біомедичних та клінічних досліджень та наукових статей.
3.1.4.	Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису дисертації.
3.2.	Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Поняття наукової роботи для присвоєння ступеня доктора філософії (PhD); особливості її структури, змісту, вимоги до рівня наукового дослідження. Обґрунтування теми дисертаційного дослідження, порядок її затвердження.
3.2.1.	Початок роботи над дисертацією – складання робочого плану дисертації. Добір фактичного матеріалу та огляд літератури з теми дослідження.
3.2.2.	Визначення головних структурних елементів дослідження. Апробації результатів дослідження – техніка написання статей та підготовки доповідей на конференціях.
3.2.3.	Цитування як особлива форма фактичного матеріалу. Вимоги та допустимий обсяг цитування. Плагіат та його ознаки; академічна доброчесність та її риси. Правила оформлення бібліографії у відповідності до ДСТУ.
3.2.4.	Вимоги до змісту дисертації. Особливості оформлення титульного листка дисертації. Розкриття сутності й стану наукової проблеми (задачі), її значущість у вступі до дисертаційного дослідження.
3.2.5.	Особливості будови основної частини дисертації. Огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень; виклад загальної методики й основних методів досліджень; експериментальна частина та методика досліджень; проведені теоретичні та (або) експериментальні дослідження; аналіз й узагальнення результатів досліджень.
3.2.6.	Загальні вимоги до оформлення дисертації. Особливості подання текстового матеріалу в дисертації. Правила подання ілюстрацій, таблиць, формул, тощо.
3.2.7.	Основні вимоги та правила складання бібліографічного опису для списків літератури джерел. Правила наведення цитат й бібліографічних посилань у текстах дисертаційного дослідження.
3.3.	Риторика як мистецтво красномовства та аргументації. Особливості застосування діалектики, що виступає як теоретична основа риторики.
3.3.1.	Практичні аспекти загальної риторики. Методика та етапи підготовки промови. Композиція ораторського виступу. Основні етапи підготовки до публічного виступу: винайдення, розташування, прикрашання, репетиція та запам'ятовування. Найпростіша універсальна тричастинна структура промови: вступ, основна частина, закінчення.
3.3.2.	Основне завдання публічного виступу – переконання. Аргументація та її форми. Особливості та види аргументів: сильні, слабкі, неістинні. Основні правила використання та розташування аргументів у промові.

3.3.3	Методи впорядкування матеріалу промови. Хронологічний, дедуктивний, індуктивний, метод аналогії та концентричний метод: їх особливості та межі застосування. Застосування риторичних засобів: тропів та фігур у промові. Типи промов. Елементи художності та літературні прийоми в мові оратора. Зовнішня культура оратора.
3.3.4	Риторика як мистецтво красномовства та аргументації. Особливості застосування діалектики, що виступає як теоретична основа риторики.
3.4.5	Практичні аспекти загальної риторики. Методика та етапи підготовки промови. Композиція ораторського виступу. Основні етапи підготовки до публічного виступу: винайдення, розташування, прикрашання, репетиція та запам'ятовування. Найпростіша універсальна тричастинна структура промови: вступ, основна частина, закінчення.
3.4.6	Основне завдання публічного виступу – переконання. Аргументація та її форми. Особливості та види аргументів: сильні, слабкі, неістинні. Основні правила використання та розташування аргументів у промові.

Змістове наповнення програми навчальної дисципліни представлено у таблицях.

№з/п	Навчальна дисципліна, розділ, рубрика	Очна (денна) форма Кількість годин			
		Аудиторні		Самос- тійна робота	Всього
		Лекції	Семі- нари		
		34	34	22	90
1	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації.	10	12	8	30
2	Творчість в природничих науках. Методологічні інновації постнекласичної науки. Аспекти творчості в доказовій медицині.	12	10	8	30
3	Творчість в гуманітарних науках. Філософія як технологія творчості. Основи академічного письма та риторики: філософські аспекти. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису дисертації.	12	10	6	30
	Залік		2		
	Усього	34	34	22	90

№з/п	Навчальна дисципліна, розділ, рубрика	Очна (вечірня) форма			
		Кількість годин		Самостійна робота	Всього
		Аудиторні	Семінари		
		Лекції	Семінари		
		20	24	46	90

1	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації.	6	8	16	30
2	Творчість в природничих науках. Методологічні інновації постнекласичної науки. Аспекти творчості в доказовій медицині.	8	8	16	32
3	Творчість в гуманітарних науках. Філософія як технологія творчості. Основи академічного письма та риторики: філософські аспекти. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису дисертації.	6	6	14	26
	Залік		2		
	Усього	20	24	46	90

№ з/п	Навчальна дисципліна, розділ, рубрика	Заочна форма Кількість годин			
		Аудиторні		Самостійна робота	Всього
		Лекції	Семінари		
		8	14	68	90
1	Технології наукової творчості: філософсько-методологічні аспекти. Феномен творчості в природничих та гуманітарних науках. Філософсько-методологічні засади моделювання та наукової репрезентації.	2	4	22	28
2	Творчість в природничих науках. Методологічні інновації постнекласичної науки. Аспекти творчості в доказовій медицині.	2	4	22	28
3	Творчість в гуманітарних науках. Філософія як технологія творчості. Основи академічного письма та риторики: філософські аспекти. Методологія та нормативні вимоги до написання наукових статей, рукопису дисертації.	4	4	24	32
	Залік		2		2
	Усього	8	14	68	90

КВАЛІФІКАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Кваліфікаційні вимоги:

Відповідно до вимог освітньо-наукової програми очікується, що в результаті успішного навчання за програмою, поряд із іншими професійними навиками, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії повинен мати:

№ з/п	Назва	Знання	Уміння
1.	Здатність і готовність до підготовки, проведення наукових досліджень зі спеціальності в спеціалізованих зарубіжних та затверджених МОН України наукових фахових виданнях.	+	+
2.	Здатність до здійснення пошукової (евристичної) діяльності, дослідження пріоритетних напрямів розвитку спеціальності, організації та проведення наукових досліджень із сучасних проблем.	+	+
3.	Здатність підготувати та успішно захистити дисертаційну роботу зі спеціальності Біологія на основі власних досліджень, а також використовувати (та визнати) результати роботи інших членів наукової групи.	+	+
4.	Здатність до проведення вербального та невербального спілкування, спостереження, вислуховування, постановки запитань, здатність вести співбесіду з різними групами співрозмовників, проведення та участь у зборах.	+	+
5.	Здатність до формалізації як процесу систематизації та уточнення знань зі спеціальності, виявлення взаємозв'язку її різних елементів, методологічного уточнення різних положень.	+	+
6.	Здатність слідувати етико-правовим нормам та моральним цінностям, принципам біоетики у професійній діяльності, під час планування та проведення наукових досліджень.	+	+
7.	Здатність використовувати знання філософії та методології науки та наукових досліджень, принципи біоетики, біомедичної етики під час планування та проведення наукового дослідження.	+	+
8.	Здатність використовувати правила академічної доброчесності під час планування, проведення, аналізу та публікації результатів наукового дослідження.	+	+
9.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Здатність здійснювати теоретичну та практичну діяльність в галузі природничих наук на основі сучасної етики науки, принципів та цінностей біоетики, етики біомедичних досліджень та загальнолюдських цінностей.	+	+

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Використовуються такі види контролю за якістю навчання здобувачів вищої освіти: *вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий*.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти до вивчення дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування навчального процесу.

Поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами вищої освіти, управління їхньою навчальною мотивацією. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення змістового модуля - завершеної частини навчальної програми дисципліни. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота

проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру. **Підсумковий контроль** забезпечує оцінювання результатів навчання на заключному етапі їхнього навчання.

КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Критерії якості навчання - це ознаки, на підставі яких виробляється оцінка; сукупність характеристик, що дозволяють оцінити рівень досягнення якості навчання. В якості критеріїв якості навчання здобувачів вищої освіти застосовуються такі: стан відвідуваності навчальних занять; виконання самостійної роботи; активна участь в лекційних та семінарських заняттях; навички й уміння аналітичного мислення; знання фактичного матеріалу, першоджерел; уміння використовувати теоретичний матеріал при обговоренні практичних ситуацій; уміння самостійно набувати знання; творчий підхід до навчання; виконання контрольних та тестових завдань; складання заліку.

ОЦІНКА УСПІШНОСТІ

Оцінка успішності здійснюється відповідно до результатів роботи здобувача вищої освіти протягом навчання та з урахуванням підсумкового заліку за національною шкалою та системою ECTS.

СУМА БАЛІВ		ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
100 балів	200 балів		залік	
90 - 100	170 - 200	A	відмінно	зараховано
82 - 89	155 - 169	B	добре	
75 - 81	140 - 154	C		
68 - 74	125 - 139	D	задовільно	
61 - 67	111 - 124	E		
35 - 60	60 - 110	FX	Не задовільно	не зараховано
1 - 34	1 - 59	F		

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Лекції розкривають основні теоретико-методологічні питання дисципліни.

Семінарські заняття передбачають оволодіння аспірантами навичками філософського аналізу та розв'язання теоретико-методологічних питань; оволодіння навичками написання та оформлення дисертацій, авторефератів; ознайомлення з видами і формами побудови публічних виступів; практичне використання здобутих знань у своїй науково-дослідній діяльності.

Самостійна та поточна робота аспірантів оцінюється на лекційних та семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача з аспірантом. Під час навчання використовуються такі види самостійної та поточної роботи: доповіді та участь в обговоренні окремих тем дисципліни; участь у спільному аналізі та обговоренні проблем та окремих випадків з медичної практики на семінарських заняттях; підготовка до участі та участь у конференціях; письмові контрольні роботи; написання реферату; підсумковий залік.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Історико-філософські передумови виникнення поняття «творчість».
2. Філософські проблеми творчості.
3. Творчість та досвід. Творчість та смисл.
4. Наукова творчість. Технології наукової творчості: визначення та приклади.

5. Інноваційний та творчий характер постнекласичної науки. Нелінійне мислення. Методологія міждисциплінарних досліджень.
6. Типи креативності (девіація, помилка, експресія, негація, експеримент, інновації).
7. Характеристика сучасного постнекласичного типу раціональності. Герменевтичний та лінгвістичний поворот. Синергетика: основні поняття.
8. Творчість з точки зору екзистенціалізму та феноменології.
9. Філософські засади доказової медицини.
10. Творчість як процес та діяльність та її значення для епістемології. Види наукової творчості. Маєвтика.
11. Методологічні інновації постнекласичної науки.
12. Особливості трансляції міждисциплінарної методології в науку.
13. Концепція репрезентації за М. Вартофським. Артефакти людської діяльності. Роль репрезентації в науковому пізнанні та творчому процесі.
14. Моделювання. Типи моделей. Особливості взаємозв'язку моделі та того, що моделюється (М. Вартофський).
15. Особистість вченого та навички наукової діяльності. Наукова діяльність як духовна практика. Гуманістичні виміри медицини.
16. Наукове та повсякденне пізнання: роль творчості в розвитку наукового знання. Евристичне значення принципу сумніву для медичної науки.
17. Суб'єктивність та особистісне знання, його роль в розвитку науки. Структура особистісних актів пізнання за М. Полані. Мистецтво та майстерність вченого.
18. Особистісне знання та самовідданість вченого. Роль пристрастей в науковій творчості. Призначення та місія лікаря-вченого.
19. Технології наукової творчості в гуманітарних та природничих науках, медицині.
20. Гуманітаристика: визначення, методологія, функції. Гуманітарні технології або технології гуманітаризації та гуманізації суспільства та науки.
21. Гуманітарні технології наукової творчості та їх застосування в медицині.
22. Гуманітаристика: роль та функції в творчому процесі.
23. Роль філософії в активізації творчого потенціалу людини.
24. Читання художньої літератури як технологія наукової творчості та засада духовної культури, культури філософського та наукового мислення.
25. Роль гуманітарних наук в історії людства. Філософія та розуміння метафізичної складової природничих наук.
26. Філософія як дисципліна в системі наукових дисциплін. Її роль в розвитку природничого знання та наукової творчості.
27. Філософія як духовна практика. «Філософські почуття» та їх роль в розвитку особистості та її творчого потенціалу.
28. Філософія та мистецтво життя. Конверсія особистості.
29. Основні етапи та форми творчої діяльності науковця, спрямовані на підготовку та участь в національних та міжнародних наукових форумах. Етичні принципи участі в наукових конференціях.
30. Методологічні особливості дисертації як кваліфікаційної наукової роботи, основні структурні елементи дисертаційного дослідження.
31. Реалізація принципів академічної доброчесності при написанні кваліфікаційної наукової роботи.
32. Поняття академічної недоброчесності та плагіату: ризики для дослідника та шляхи запобігання.
33. Зв'язок риторики з іншими гуманітарними дисциплінами.
34. Специфіка застосування аргументації для написання та виголошення ефективної промови.
35. Особливості та логічна схема побудови промови. Застосування спеціальних риторичних прийомів: тропи та фігури, їх роль в промові.
36. Що відрізняє дисертаційне дослідження від інших форм наукових досліджень?

37. Наукове дослідження та його логічна організація. Методологія наукового дослідження: співвідношення об'єкта і предмета дослідження, робоча гіпотеза, наукова новизна тощо.
38. Академічне письмо як невід'ємна частина наукового дослідження.
39. Особливості академічного письма: основні види письмової комунікації в площині наукових досліджень.
40. Наукова стаття, абстракт, тези доповіді, рецензія на монографію, реферат – як різновиди академічного письма.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аболіна Т. Г., Ермоленко А. М., Кисельова О. О. таїн. Етос і мораль у сучасному світі / під ред. В. А. Малахова. К.: Вид. ПАРАПАН, 2014. 200 с.
2. Богачев А. Досвід та сенс. К.: Дух і літера, 2011. 336 с.
3. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила: (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). ДСТУ 3582:2013. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 14 с. (Національний стандарт України).
4. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. К.: Алерта, 2014. 622 с.
5. Куннас Т. Зло. Розкриття сутності зла у літературі та мистецтві. Львів: Видавництво Анетті Антоненко, К.: Ніка-Центр, 2015. 288 с.
6. Лазуренко О.О. Психологія емоцій: підручник. К.: Книга плюс, 2018. 265 с.
7. Мукерджі С. Закони медицини. Польові нотатки з невизначеної науки. Х.: Віват, 2017. 96.
8. Навчально-методичний посібник до організації самостійної роботи та практичних (семінарських) занять з дидактичним забезпеченням дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" для студентів спеціальності 8.14010301 «Туризмознавство» / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника; Івано-Франківськ: НАІР, 2013. 52 с.
9. Онуфрієнко Г. Риторика. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 625 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів/за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352с.
11. Поліщук О. Інтуїція. Природа, сутність, евристичний потенціал. К.: Парапан, 2010. 228 с.
12. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посіб. / З. В. Партико. Запоріжжя: КПУ, 2015. 235 с.
13. Роуз Д. Дивовижні технології. Дизайн та інтернет речей. Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 336 с.
14. Сурмін Ю. Майстерня вченого. Підручник для науковця. К.: Навчально- методичний центр «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. 302 с.
15. Як правильно оформити дисертацію та документи атестаційної справи: зб. нормат. док. з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / Юрій Іванович Цеков (упоряд.) К. : Редакція "Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України"; Толока, 2010. 47 с.
16. Флек Л. Як постає та розвивається науковий факт. Вступ до вчення про мисленнєвий стиль і мисленнєвий колектив. Чернівці: Книги-XXI, 2019. 216 с.